

ז. תוספת על עשרת השבטים

[מקור]

בספר „עץ החיים“ חלק ראשון (של הרב צגייר עשוש) העתיק מכתב ששלח הגאון ר' עובדיה מברטנורא לאמו, אחרי שעלה לארץ ישראל שנת 247, וזה תכנו :

„אנשי בר להנד וכוש ופרימ“י הם באים לירושלים והוא שאל אותם על בנהר סמבטיון, והם סיפרו לו אשר שמה הרים וגבעות וההרים גבוהים הרבה אשר מהלך שלהם עשרים יום. ושם נמצאים בני ישראל ויש להם חמשה נשיאים או מלכים.

והערבים שהולכים למכה עוברים המדבר הזה, והם הולכים בקבוצה גדולה שמפחדים מאנשים אלו שאחד מהם רודף אלף. והערבים קוראים לאנשים אלה „אלארביים“, פירושו בני רבוננו של עולם, בגלל שבזמן המלחמה מזכירים שם שדי. והערבים מעידים עליהם אשר אחד מהם סובל משא כבד על כתף אחד, והכתף השני משא כבד נשק של מלחמה. והדת שלהם דת יהודים. ואומרים שהם „בני אלרכביים“ פירושו בני יהונדב בן רכב. תאריך המכתב: ה' באלול שנת רמ"ח לפ"ק, בנך עובדיה יר"א.

[מקור]

ח. התשובה ע"י בני משה

[מקור]

במרוקו היה מומר אחד שהתמנה משנה למלך. יום אחד הלך לטייל עם המלך בשכונת היהודים. שמעו קול ילדים לומדים בחדר. שאל המלך לומר: מה אמרו הילדים? ענו לו: כתוב אצלם, אחד יהרוג אלף ושנים יניסו רבבה. שמע המלך את זה וגזר על היהודים, שיביאו את האיש הזה שיוכל להרוג אלף, ואם לא — יגרש אותם מארצו. נתן להם זמן 15 ימים.

הלכו היהודים לבית הכנסת לקרוא תהלים ולהתפלל לה' שיבטל את הגזרה. היה ביניהם הרב יצחק דילוייא ז"ל צדיק גדול, עשה שאלת חלום, ואמרו לו תשלחו אנשים למקום פלוני, ותקראו לבני משה והם יבואו ויושיעו אתכם. וקרא שם המפורש ומצא עצמו בנהר סמבטיון.

יצא אחד מבני משה לשליה וסיפר לו את הגזרה שהמלך גזר על היהודים. אמרו לו: תגיד למלך כי בתאריך פלוני אבוא לבקר אותו ועשו הגרלה ושלחו להם את אחותו הקטנה, והיא באה רכובה על סוס ותרב בידה. עשתה מלחמה עם החילים של המלך, והרגה בהם ללא מספר. המלך אומר לה להפסיק את המלחמה, אך היא ממשיכה להילחם. עד שבא אחיה וגם הוא רוכב על סוס, אמר לאחותו להפסיק את המלחמה. וגם כן אמר לה ליד האנשים: מכיון שנקרעה השמלה שלה, וראו

אנשים את בית השחי שלה, מגיע לה מיתה. וגפטרם במראכס וקברו אותה שמה. והמלך ביטל את הגזרה, ומאותו היום והלאה התנהג טוב עם היהודים. והמקום הזה קוראים לו (סי עבאס סכתי) והערבים מבקרים המקום הזה כל הזמן. יוצא לנו מזה, כמה קדושים בני משה ולא יכולים לראותם עד בוא המשיח. אז יתגלו כל אחינו עשרת השבטים ועמם בני משה במהרה בימינו אמן. המקור: מספר „שבח חיים“ של הרב חיים פינטו ז"ל.

ט. סימני הגאולה

עתיד הקב"ה לעשות עשרה אותות וסימנים לפני בוא הגואל במהרה בימינו אמן.

הסימן הראשון: עתיד ה' להעמיד שלשה מלכים כופרים שמראים על עצמם כאילו עובדים את ה' והאמת שאינם כאלה, ובזה מטעים את הציבור ופושעי ישראל יתיאשו מן הגאולה ויסוד פחדם מה', ועל אותו דור נאמר: „ותהי האמת בעדרת“. אז יאבדו אנשי האמת וייסגרו שערי החכמה ולא יהיה בישראל לא מלך ולא נשיא ולא ראשי ישיבות ולא חסידים וינעלו שערי שמים ודלתי המזון והפרנסה, והמסים יתרבו ויקוצו האנשים בחייהם מרוב הגזרות הקשות שיהיו. שלטון מלכות הרשעה יימשך תשעה חדשים, וכעבור הזמן הזה, יצאו בעולם בני אדם בצורת מפלצות. לכל אחד יש שני ראשים ותשעה עינים המאירים ובווערים כאש ורצים כאילים, וכל מי שרואה אותם ובמיוחד ילדי ישראל יבהלו וירעדו מהם וירוצו להוריהם שיעודדו אותם, כי קרובה הגאולה לבוא.

אמרו חכמינו ז"ל, כי סיבת אורך הגלות הוא להפחית מהצרות שתהיינה לפני בוא המשיח שנקראים חבלי משיח, ויש כאלה שאמרו בתלמוד „ייתי ולא אחמיניה“ — יבוא המשיח ולא אראה אותו, בגלל רוב הצרות הקשות. והמשילן זאת חכמינו: משל למלך אחד שכעס על בנו והמרה את פיו כמה פעמים. מרוב כעסו נשבע לזרוק עליו אבן גדולה כדי להמיתו. כעבור זמן מה כשנתקררה דעתו, התחרט על שבועתו הקשה. אך לא ידע מה לעשות כדי למצוא פתח להתרת הנדר, וישלח לכמה חכמים למצוא לתו דרך לבטול השבועה, אך אף אחד לא מצא דרך. אמרו לו עבדיו: ענין זה מבינים אותו רק היהודים. שלח המלך לקרוא לרבים של היהודים וסיפר לו את כל המקרה. חשב הרב זמן מה ויאמר: צוה גא, שישברו את האבן הגדולה לרסיסים, וכך תכה את בנך באותם רסיסים רסיס אחר רסיס, ובזה תקיים שבועתך ותציל את בנך ממות. שמח המלך על עצה זו ויעש ככל אשר אמר לו הרב. הנמשל: אחרי שנשבע ה' להגלות אותנו ועברו עלינו גזרות קשות

משכיות לבב

שצג

יותר מחבלי משיח, כדי שיתחלקו לחלקים חלקים, וכל דור יקבל מהגזירות ולא תבאנה כולן בבת אחת.

הסימן השני: ה' יביא חום גדול בעולם מלווה במחלות קשות של שיעול. מזה ימותו מיליונים מהגוים עובדי ע"ז ועמהם הרשעים שבישראל, וכל אחד מהם חופר לו את קברו בחייו, ומתחבאים במערות ובמחילות עפר להציל את עצמם. אך לצדיקים יהיה החום של השמש לתרופה, שמש צדקה ומרפא בכנפיה.

הסימן השלישי: ה' מוריד טל של דם. הגוים ישתו טל זה בחשבם כי הוא מים וימותו ממנו, וגם הרשעים מישראל שיתאשו מהגאולה ישתו וימותו, אך לצדיקים לא יקרה שום נזק. מצב זה ימשך שלשה ימים ככתוב: „ונתתי מופתים בשמים ובארץ דם ואש“.

הסימן הרביעי: ה' מוריד טל של רפואה אחרי רדת טל של דם וישתו מזה הבינוניים ויתרפאו ככתוב: „אהיה כטל לישראל“.

הסימן החמישי: ה' יחשיך את השמש במשך שלשים יום, ויהפוך את אור היום לדם. כעבור שלשים יום ישובו לקדמותם. ויפחדו הגוים מזה פחד רב, וידעו כי בגלל ישראל נהיה הדבר הזה.

הסימן השישי: ימליך ה' מלך רשע על העולם ויעמוד מלך אחד ברומא שימלוך על כל העולם תשעה חדשים ויחריב מדינות רבות, ויטיל על ישראל מסים כבדים ויהיו ישראל נתונים בצרה גדולה מרוב הגזרות שמתחדשות בכל יום, ועל אותו זמן התנבא ישעיה באמרו: „וירא כי אין איש וישתומם כי אין עוזר“. כעבור תשעה חדשים יתגלה משיח בן יוסף שנקרא בשם נחמיה בן הושיל, ויבואו אתו שבט אפרים ומנשה ובנימין ומקצה מבני גד. וכשישמעו ישראל בכל המדינות על בוא המשיח, יבואו מכל הארצות כמאמר הנביא ירמיה: „שובו בנים שובבים נאום ה' כי אנכי בעלתי בכם ולקחתי אתכם אחד מעיר ושנים ממשפחה והבאתי אתכם ציון“. משיח בן יוסף ילחם עם מלך אדום ויהרוג מחיליו ללא מספר ויחריב מדינת רומי ויצליח להוציא משם מקצת מכלי בית המקדש הנמצאים בבית אדרינוס קיסר, ויבוא לירושלים בהתאסף שם כל שבטי ישראל מכל הארצות. ויכרות עם מלך מצרים ברית שלום ויהרוג מחילי המדינות סביב ירושלים עד דמשק ואשקלון. ובשמוע גויי העולם את כל זה יאחזמו רעד ופחד רב.

הסימן השביעי: ה' בעל הנפלאות יברא בריאה משונה, אדם בשם ארמילוס השטן. והאומות יקראוהו: אנטיקריסטו. ארכו 12 אמות ורחבו 12 אמות ובין שתי עיניו זרת, ועיניו שוקעות ואדומות ושער ראשו כצבע הזהב וכפות רגליו צהובות ויש לו שני ראשים. הוא ילך למלכות אדום הרשעה ויאמר להם אני אלוה ומשיח שלכם. הגוים יאמינו בו וימליכוהו עליהם ויאספו אליו בני עשו. הוא יכבוש עם חיליו הרבה מדינות. ויאמר לבני עשו: הביאו לי את התורה שנתתי לכם

והיא הנכונה, וכך יאמר לכל אומה: האמינו בי שאני אלהיכם. הוא ישלח לקרוא גם לנחמיה בן חושאל מנהיג היהודים ולזקני העדה ויאמר להם: הביאו לי את תורתכם והעידו עלי שאני אלוה. אז יקום נחמיה עם שלושים אלף גבורים משבט אפרים, ויקראו לפניו בספר תורה: אנכי ה' אלקיך אשר הוצאתיך מארץ מצרים וגו' לא יהיה לך אלהים אחרים על פני. ואומר להם ארמילוס: אל תאמינו בתורה הזו ח"ו. תעידו עלי שאני האלוה כמו שעשו שאר האומות. אז יעמוד מולו נחמיה ויאמר לחייליו: תפשוהו וקשרו אותו בחבלים, אל תיראו ממנו. אז תפרוץ מלחמה גדולה ונחמיה וחיליו יהרגו 200 אלף איש. כשרואה זאת ארמילוס, אוסף את כל חיליו וחילי האומות בעמק חרוץ מספר רב מאד, ויצליח להרוג מספר רב מבני ישראל וגם משיח בן אפרים יהרג. וירדו מלאכי השרת וירימוהו וישימוהו במערת המכפלה, וימס לב ישראל ויחלש כחם. אך ארמילוס לא ידע כי משיח בן אפרים מת, כי אם היה יודע, היה חלילה הורג את כל עם ישראל ולא היה משאיר מהם שריד ופליט. באותו זמן יקומו מלכי האומות ויגרשו את בני ישראל מארצותיהם באמרים: ראיתם את העם הזה שמרדו עלינו והמליכו עליהם מלך יהודי ואמרו שהוא משיחם. באותו זמן יהיו ישראל בצרה גדולה, ויעמוד המלאך מיכאל שר ישראל לצרף את עם ישראל ולנקותם מכל הרשעים ככתוב: „ובעת ההיא יעמוד מיכאל השר הגדול העומד על בני עמך“. הרבה מישראל יברחו למדבר וכל מי שמסתפק אם להתזיק בדת היתודית, הופך להיות מומר באמרו: האם זאת הגאולה שאנו מצפים לה? כמו שהצורף מצרף את הסיגים מהכסף, כך יצרף ה' את הרשעים מישראל כמאמר הכתוב: „והבאתי את השלישית באש וצרפתים כצורף את הכסף“ וכן כתוב: „וברותי מכם הפושעים בי (יחזקאל) וכן נאמר: „יתבררו ויתלבנו ויצרפו רבים והרשיעו רשעים“ (דניאל). אלה שנשארים באמונתם יתאספו במדבר יהודה במשך ארבעים וחמשה יום ויאכלו את מזונם מהעשבים ועלים של העצים, ויקוים בה הכתב: „לכן הנה אנכי מפתיה והולכתיה המדבר ודברתי על לבה (הושע). אז יבוא ארמילוס להלחם נגד מצרים ויכבוש אותה. אחרי זה יעלה לירושלים להחריבה פעם שנית. באותו זמן יבוא קצו. הסימן השמיני: יעמוד מיכאל ויתקע בשופר שלש פעמים ככתוב: „והיה ביום ההוא יתקע בשופר גדול ובאו האובדים בארץ אשור“, וכן נאמר: „וה' אלקים בשופר יתקע והלך בסערות תימן“. בתקיעה הראשונה יתגלו משיח בן דוד ואליהו הנביא זכור לטוב לאותם הצדיקים שברחו למדבר יהודה ויחזקו את ידיהם החלשות וברכיהם הכושלות יאמץ. וישמעו את קול השופר כל עם ישראל הפוזרים בארבע כנפות הארץ וידעו כי פקדם ה' בבוא הגואל ויאספו כולם לירושלים, והאומות יפחדו מאד בשמעם קול השופר.

כל עם ישראל יתאספו ויודיינו בכלי חרב ויבוא המשיח ואליהו הנביא

עם הצדיקים שהיו במדבר יהודה, ויחד אתם יתקבצו כל ישראל מארבע כנפות הארץ. בשמוע זאת ארמילוס, יאסוף את כל חיליו לירושלים להלחם נגד המשיח. אז יאמר ה' אין המשיח צריך להלחם נגדו ויאמר לו: „שב לימיני עד אשית אויבך ^{לדור החכמה} הדום לרגליך“. ויאמר לישראל: „התיצבו וראו את ישועת ה' אשר יעשה לכם היום“. ^{לדור החכמה} הקב"ה בכבודו ובעצמו ילחם נגד כל האומות שהתאספו עם ארמילוס למלחמה ככתוב: „ויצא ה' ונלחם בגוים ההם כיום הלחמו ביום קרב“. ויוריד אש וגפרית ^{לדור החכמה} מהשמים ככתוב: „ונשפטתי אתו בדבר ובדם וגשם שוטף ואבני אלגביש“. בזמן ההוא ימות ארמילוס הרשע עם חיליו ותאבר מלכות הרשעה שהחריבה בית מקדשנו ועם ישראל יעשו בהם נקמות גדולות כמו שנאמר: „והיה בית יעקב אש ובית יוסף להבה ובית עשו לקש בהם ואכלום ולא יהיה שריד לבית עשו“.

הסימן התשיעי: מיכאל יתקע תקיעה חזקה מאד, ומכח זה יסדקו המערות וקברי המתים בירושלים ויחיה אותם ה'. משיח בן דוד ילך עם אליהו הנביא להחיות את משיח בן אפרים שמונה במערת המכפלה. וישלח המשיח לכל המדינות לקרוא לעם ישראל מהגלות, והאומות מחפשים כל איש יהודי ומביאים אותו מתנה למלך המשיח ככתוב: „והביאו את כל אחיכם בני ישראל מנחה לה“.

^{לדור החכמה} הסימן העשירי: המלאך מיכאל יתקע תקיעה גדולה, וה' יוציא מנהר גוון ולחלח ותבור וממדי את כל השבטים שנמצאים שם ויבואו כולם עם בני משה המון רב, אשר לא ימד ולא יספר מרוב, ובלכתם בדרך ילוו אותם ענני כבוד וה' הולך לפניהם לנחותם הדרך, ויפתח להם מעינות מים של עץ החיים וישקה אותם בדרכם ככתוב: „אפתח על שפיים נהרות ובתוך בקעה מעינות אשים מדבר לאגם מים וארץ ציה למוצאי מים“ (ישעיה) וכן נאמר: „לא ירעבו ולא יצמאו ולא יכם שרב ושמש“. נתפלל לה' להראות לנו את כל הנחמות וההבטחות. וכנגד עשרת הנסיונות עתיד ה' ליסד את ירושלים בעשרה מינים של אבנים טובות והם: אודם, פטדה, ברקת, תרשיש, שוהם; ישפה, גופך; ספיר ויהלום, וה' מוסיף עליהם בבנין ביהמ"ק 2 מינים: כדור ואקדה. ולעומתם עתיד ה' להתזיר לישראל עשרה דברים. חמשה מהם — שתסרו בבנין בית שני והם: ארון וכתובים, שמן המשחה, עצי המערכה, אורים ותומים ורוח הקודש. וחמשה אחרים עתיד ה' להוסיף על אור השמש שלוש מאות וארבעים ושלשה חלקים על האור שנותנת לנו היום. כן ישובו לעם ישראל הכתרים שהסתירים מלאכי השרת בשעה שאמרו כל אשר דבר ה' נעשה ונשמע. כן ישוב להם יפיים ושמחתם כמאמר הכתוב: „עוד תעדי תופיך ויצאת במחול משחקים“, ויחזור השופע במזון ובפירות.

וכנגד אלה עשר גאולות שחנן בהם את ישראל: הראשונה: בבוא הגואל.

השניה: קבוץ גלויות ישראל. כמאמר הכתוב: „הנני מביא אותם מארץ צפון וקבצתי מירכתי ארץ במ עור ופסח“. השלישית: תחיית המתים, שכל צדיק יקום בתחית המתים כפי שהיה בשעת מותו ועם המום שהיה בו מקודם, כדי שכל אחד יכיר את חברו ולא יחשוב שזה בריאה אחרת ואח"כ ה' ירפא אותם ממומיהם ככתוב: „אז ידלג כאיל פסח ותרון לשון אלם“. הרביעית: בנין בית-המקדש. החמישית: ישראל יהיו מכובדים אצל כל האומות. הששית: ה' ישמיד את כל האויבים. השביעית: ה' יסיר כל חולי מעם ישראל. ושמינית: יאריך ה' את ימי עם ישראל. התשיעית: ה' יתגלה לפני כל עם ישראל ויהיו כל עם ישראל נביאים. העשירית: ה' יסיר את יצה"ר מישראל ככתוב: „והסירותי את לב האבן מבשרכם ווננתי לכם לב בשר“.

המקור: מתוך ספר „מדרש שלמה" לר' כליפה הכהן.

י. נפלאות ר' אדם בעל שם טוב

בזמן הרב הקדוש ר' אדם בעל שם טוב ע"ה, היה מלך אחד בעיר פראג שהיתה עיר הבירה, ותחת שלטונו ערים רבות ובהן רבבות יהודים. באחד הימים גזר המלך גזרה קשה על היהודים ב"מ. באותה לילה גרם ר' אדם למלך שיחלום חלום. בחלומו והנה הוא נלחם עם מלך אחר, ואחרי מלחמה קשה נלקח בשבי והושם בתוך צינוק צר אשר לא יוכל לשבת או לשכב בו. כל הזמן היה עומד, ודרך החלון אשר באמצעו נתנו לו לחם ומים. היה נדמה לו כי הוא אסור בצינוק הזה במשך ששה חדשים. התקרב אליו יהודי ויאמר לו: מה תתן לי אם אשתחרר אותך? כל מה שתבקש אתן לך — ענה המלך. אמר לו היהודי: איני מבקש תשלום כסף או תמורה דומה, רק בטל את הגזרה שגזרת על היהודים. כשהסכים המלך לתנאי הזה ונשבע בכתר מלכותו, שיבטל את הגזרה, הרים היהודי את הצינוק מעל ראשו של המלך ושחרר אותו החוצה. שמח המלך שמחה גדולה על הצלתו. אך היהודי אמר לו, כי הוא עדיין בסכנה, ואם יתפסו אותו יענוהו בעינויים קשים. לכן יעץ לו שילבש את בגדיו, ולקח אותו למקום תחנת העגלות. עלו שניהם על עגלה ונסעו במשך שלשה ימים לכוון העיר פראג.

בדרך שאל המלך את היהודי: אמור נא לי מה שמך ומאינו עיר אתה? שמי ר' אדם מנהיג היהודים מעיר פראג בירת מלכותך — ענה לו. כשהתקרבו לפראג אמר ר' אדם למלך: זה לא מכבודך שתכנס לארמון כששערויך גדולות פרא וצפרניך ארוכות. גלח את שערויך וקצץ את צפרניך, ובקש הרב מהמלך: טבעו של אדם ששוכח את הטובות שעושים לו, אבקשך שתשמור את שערויך